

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 13. Zettortdeenâ 27tâ Merz 1841.

Kriminalteefas notikkums Wid. semme.

(Stattees Nr. 10.)

Us Lehnes sohlfchanu, wiffas tahs leetas ap-
simeht kas schihdam peederrejuschas, wannai nu
arri teefa atwehleja klast stahweht kad mahtes
skasti atschdse walkam. Lihbs kaste bij walkam
te winna tuhbalin sudraba krekta knobpi eerau-
dsija un teize to redsejuse schihdam effam, ka
arri tahs zittas sudraba un apwehrytas knob-
pes; tahdu simukku papihra schakteli, diwus sih-
des lakkatus un weenu bohmvillas lakkatu,
weenu willainu un weenu sihdes banti ar selta
paweddeeneem israitotu, weenu preekschautu,
diwus masus gabbalinus raibas sihdes drach-
nas, arri to farkanu smalkas ahbas kabbatas
taschinu ar speegeli eekschuffe. Par wiffahm
zittahm leetahm ta ne warreja skaidri leezibu
doht, ka tahs arri schihdam buhtu bijuschas,
bet tahs fo patlabban peeminnejam effoht schih-
dam itt taisni redsejuse. Tik tahku Lehnes leeziba.

Pirms Murra seerwu Anni isklauschinaja to
atrastu leetu deht, teefas kungi Uppites muischâ
wiffu pahreju Murra mantu ismekleja, un te
atkal atraddehs trihs sabaki un wehl weeneju
sahbaku leeli, ka arri maisâ weena affinaina
weste. Lehne pasinne ka tas weens wesselais pah-
ris sabaku, tehnam peederroht, bet tas leekais
sahbaks effoht schihdam bijis, un ta weste effoht
ta patte kas tehnam pee sleplawibas darba mug-
gurâ bijuse, kas talabb effohts ar affinim no-
taifita.

Nu atazinaja teefa kahdu kurneeku lai pah-
rauga, woi wiffi trihs sabaki gan warroht buht
weena zilweka, jeb, woi ne warroht simeht
pee kautkahbas simes, ka weens tohs wiffus

ne warrejis bruhkeht. Kurneeks raufsidams
tuhdal atradde, ka tas wessals pahris labbi lee-
laks bij, ka tas fur tik weens sabbaks bij un
skaidri bij noprohtams, ka winnus weens un
tas pats zilweks ne warrejis walkaht, un wiff-
wairak wehl ta weena leeka sabbaka leels zaur
brihnum maktigu wilkschanu bija usplehts.

Nu pahrklauschinaja Mur a seerwu Anni, un
tai prassija fur schi to atrastu mantu nehmuse;
winna isteize, fur winna schohs dabbujuse un
apnehmehs ar leezineekeem peerahdiht. Bet tahs
farkanas kabbatas taschinas, ka arri tahs rai-
bas schakteles deht ta ne warredama noturretees,
sarahwehs un tai brihdi zittu ne fo ne atbildeja,
ka: wannai schahs leetas jaw effoht bijuschas,
meitai buhdamai kad basnizfunga muischâ
N — g deenejuse. Un lai to gan dikti speede
teift no kam winna tohs dabbujuse, ta tatschu
nozeetejahs us to fo atbildeht. Lehne arri pee
pirmas pahrklauschinas bij apsohlijusees, bes
ka wannai kas to buhtu usspeedis, to weetu us-
rahdiht, fur schihda lihks effohts paglabbahts.
Kamehr nu wiffus leezineekus samekleja un pee
teefas atazinaja, aissuhtija augsta teefa kahdu
teefas lohzecli lihbs ar Lehni un zitteem darba
zilwekeem us Zaanwelmermuischu, kas ne wiffai
tahku bij, to bedri atrast, fo Lehne teikusees
pasiht un ussimeht, ja to tik fur nowesttu un
bedri usraktu. Wehl winna arri bij isteikuse
pee teefas, ka ne tahku no Zaanwelmermu-
schas tahds masz zelsch meschâ greeeschotees;
kad par scho zettu masu gabbalinu paiejoh, tad
par labbu rohku effoht simukki taisni iszirsa
stigga, un par scho waijagoht gabbalinu eet,
tad useeschohht masu klaijuminu, un tur tad schi
bedre effoht fur schihds paglabbahts.

Kad nu teefas lohzeffi, Lehne un razzeji us apfihmetu weetu nobrauze, tee to weetu itt ruh-pigi ismekleja, bet ne neeka ne atrabde. Jaw mekletajeem zerriba isfudde; tē Lehne us reift par ilgu mekleschanu stiggu eeraudsija un nowedde wiffus us ta klajuma weetu fur schihda lihki fazzija apraktu. Rahdi 10 laudis puhledamees rakke un mekleja pahr wiffu plazzi daudsweetas; bet par welti, nekur lihki bij atroh-nams, un wiffieem mekletajeem arri rahdijahs, fa tur ne kahda bedre ne effohts bijuse rakta. Lehni nu waizaja, kapeh3 mellojuse? winna atbilbeja: winna ne warroht ihsti labbi atminnetees, fur ittin riktigi ta weeta us plazzi effoti fur schihdu paglabbajuschi, bet nodewadamees un Deewu minnedama fohlijahs, waffaras laika to bedri atrast un usrahdiht; jo ta winna teize: es jaw to weetu fimtu reis esnu redsejuse, wiffi fohki jaw waffaru buhs ar lappahm un man wairak un skaidraki to weetu nosihmehs un atgahdinahs. To fohku pee fa winna papreeksch teize fa schihds tur effohts bijis peeseets, winna gan parahdija, bet wairak ne fo zittu, un ne kahdas affinu sihmes ne bij redsamas.

Wiffa Lehnes isteifschana gan buhtu jo wairak tizzama bijuse un par stipru taisnibu warr buht palikkuse, ja winna arri sawu fohlischanu buhtu peepildejuse un to bedri usrahdiuse, fa apnehmusees; takmehr scho leetu wehl ta ihsti ne warreja atstahht un par tihreem melleem nofaukt, jo:

1) Lehne tiklabb zellu fa arri stiggu un to plazzi itt taisni usrahdija, bet wifs plazzis bija ar augsteem fohkeem apaudsis un pee tam wehl wihra auguma sneegs wirfu, un us tahdu lihdsenu weetu, sinams, seemas laika, wiffswairak behrnam, gruhiti weeta bij usrahdama.

2) Wiffas atrastas prezzesdrahnas, farkana smalka ahdas tafchina fa arri sinukka schaktele, wiffas tahdas leetas aplam ne mehds tahdai nabbaga semneeku feewai buht, un wiffieem arri bij sinams, fa Unnes rohku darbs, tik tahlu ne fneedse, sewim tahdas leetas nopirktees, un pee tam wehl Anne ne warreja peerahdiht: fur

schi tiklab kabbatas tafchinu fa arri schakteli dabbujuse.

3) Murrim, tahdam nabbaga semneeku praftam strohderim, gan ne warreja cetiftees tahdas ar sihdu apwehrtas jaunus knohpes pirkt, bet schihdu prezzeneeki tahdas mehds apfahrt nest pahrdohschana, un arri tahdu smalku pahrleeku faberfetu papihri lihds ar tahm feschu jaunahm smalkahm papihru lappahm, arri mehds prezzeneeki apfahrt nest, ir zittos smalkas leetas etiht, un beidsiht:

4) Tee trihs sahbafti ne bij weenadi un weens skaidri manams bij masaks, turflahht arri ta affinaina weste, sihmeja prett Murri; tahdas leetas takmehr Lehnes isteifschanu apstiprinaja, fa patš mihtais lafftais! prattifi. —

Augsta kriminalteefa nu pee tam palikke, fa Lehne fohlijuse pawaffari kad sneegs buhs nofuffis, schihda kappa weetu atrast, bet pa to starpu raudsija teefa wiffus usaizinatus leezineekus, no kurreem zitti tahku dsihwoja, kad nolikta pahrklausinaschanas deena bija flahht, bes kaweschanas isjahht.

Wehl arri Lehnes bahrgu itteifschanu augsta teefa lohiti apbrihnoja, wiffswairak tapeh3, fa sawus meefigus wezzakus apfuhdseja, fo gan behrni aplam ne mehds darriht. Tadeht ismekleja teefa Lehnes tikumu, fa winna prett saweem wezzakeem lihds schim dsihwojuse un isturrejusees. Nu zaur dauds praffischanaht dab-buja sinnaht, fa Lehne no behrnu kahjahm al-lasch ta aplam neprahhtigu muldeschanu rahdi-juse, wiffswairak 1828ta gabda pawaffari dab-bujuse pahrleeku fahitees un no ta laika pee winnas, fa krihtama seherga effoht mannta. Kad sahke praffiht, fa winna ar sawu tehru fateek un dsihwo, tad Lehne patte atbilbeja: fa tehru pawiffam ne warroht eeredseht un mihleht, talabb, fa winsch ar weenu scho kuffoht un arri ne effoht schihds luhgschanu klausijis, kad gribbejuse lai schihdu ne kaurjoht.

Nu isklauschinaja wiffus leezineekus, bet at-fal pahr scho sinnamu leetu sawads gaischums isplettehs. Jo nu israhdijahs gluschi sawadi

kà papreckschu Lehne bij teifuse, taggad leezencefi aprahbija:

I. ka wiß pulks atrastu drehbju, fo Unnes schkiristà atradde, effoht no tshetreeem zilwekeem sakrahjuschees, zitti lakkati tai starpà effoht no Murra pirmas feewas schim palikkufchi kà arri zitti no nelaika feewas mahtes eedvhti; un zitti lakkati Unnei paschai peederroht un wehl zitti schihß mahtes lakkati effam. Wissi leezineeki to wissu apleezinaja, ka Unnei wissas drahnas pehz taisnibas peederroht, un ka ne buht tà ne effam kà Lehne mellojuse un par nokauta schihda drahnahm isplahpajuse;

II. wehl Unne apleezinaja, ka ta fudraba Frela knohpe winnai schinkota no kahdas mamselles ar wahrdu Katrine P — kamehr wehl R — g basnijzunga muischà deenejuse, un

III. tahs diwi bantes winnai tai paschà muischà, basnijzunga atstahda atraitne L — eeschinkojuse, un

IV. to preekschautu winna wehl Wessel-muischà dsihwodama eemainijuse prett pascha austas drahnas-gabbalu, bet tahs zittas sihdes luppataß wianna peeminnetà basnijzunga muischà deenoht no atlikkufcheem fleischu luppateem panehmuse, un

V. tas nanfa gabbals winnas wihram isgahjuschá wassara weenu westi kahdam isdeenuscham saldatam schuöht, atlizzees, un tahs knohpes Murris Wendenes pilßfatà kahdà bohtè nopirzis, bet saldats naw lahwis tahs westi eeschuht, tè winnas schim palikkufchas, un

VI. tahs ar kamelu dsiju apwehrptas knohpes Murris arri Wendenes pilßfatà pee bohtneeka R — nopirzis, un

VII. to labbatas tafchinu Unne ar wissu speegeli kas eeschà ectaifhts bija, un to schateli preeksch IZ gaddeem R — g basnijzungam. nosagguse, kas pascham basnijzungam peederrejuschas, kas schai taggad gan firdi sahpoht, ka tahdu darbu darrijuse; winsch nu gan wairs schahß lectas ne mellejoht uedß arri pehz tam

effohts subsejees; schi jaw talabb effam pee pirmas pahrklausichanas pahr schihm leetahm farahwusees, kas ihsti ar gohdu naw pelnitas, un taggad redjedama tahdu leelu breefribu, ta ne warroht zeest, un talabbad wissu taisnibu isteizoht; tohs smalkus papihrus wianna ar leezineekeem peerahbija ka no kahda pasihstama schihda dabbujuse schinkotus, kas arri riktigi bij teefa; wehl

VIII. arri Murris parahbija, ka wissi trihs sahbaßi winnam pascham peederreja, apwille schohs wissus teefas preekschà, un to, fo kurpneeks bij masaku isteizis, bes wissmasaka publina kahjà usmauze; tè nu israhbijahs, ka ir tahdi ammatneeki, warr peekrahptees un palschi nosihmeht; un beidsiht

IX. Murris to wezzu ar affinum lohti nokeh-situ westi, tuhdaßin lihds winnam rahbija, par farwu pasinne, un scho kà jaw wairs nederrigu drahnu, zittu luppata pulkà eesweedis, un pee sirgu abrsteschanas, fur daschu reis waijadßigs kahda luppata kad affinis laisch, panehmis bruhfeht, affinis fo noslauzih; tà Murris isteize wissu, fur katru leetu nehmis.

(Turplittam waitak.)

Teefas fluddinafchawad.

Us pawehlescham tahs Reiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreemu Walßs 20. 20. 20., tohp no Wezzumuischad pagasta teefas wissi tee, kam kahdas prassischanas buhtu pee tahs atlikkufchas mantas ta nomirruscha Reschamuischas saimneeka Stanku Furra Butau, usaizinati, 2 mehneschu starpà un wisswehlat lihds Stu Mei f. g. ar farwahm prassischannahm un wiannu peerahdischannahm scheitan peeteiltees, jo wehlat neweenu wairs ne klausihß. To buhs wehrà aemt! Wezzumuischà, Stà Merz 1841. 2

F. Keekusch, pagasta wezzakais.
(Nr. 61.) Kunsien, pagasta teefas stihweris.

No Jaunpilles pagasta teefas tohp wissi tee, kam kahdas prassischanas buhtu pee ta saimneeka Daniel Rudde no Uhschegalwu = mahjahm, pahr furra mantu konturse nospreesta, usaizinati, lihds 19tu April f. g. pes schihß teefas peeteiltees, jo wehlat neweenu wairs

ne klausihš. Jannilles pagasta teesa, 8tā Merz 1841. 2

(R. E.) ††† Jehab Lohm, pagasta wezzakais.
(Nr. 45.) E. G. Monkewitz, pagasta teesas ffrihw.

No Dohbeles pagasta teesas tohp wiffi parradu be-
wejt, ta lihdschinniga Tschutschumuischas (Debel-
gunde) fainneeka Nabbadstau Ansa Lihbet, kas sa-
was mahjas nespeshchanas un magasihnes-parradu
dehl patš atbewis, usajinati, feschu neddelu starpā,
prohti lihds 12tu April f. g., scheid peeteiltees un sa-
gaidiht ko teesa pehz likkumeem spredihš, ar to pa-
mahjischanu, ka pehz schi termina neweens wairs ne
taps klausihš. Dohbeles pagasta teesa, tai imā
Merz 1841. 1

††† Dreimann, peeschdetais.
(Nr. 104.) Ludwig Ewertš, pagasta teesas ffrihw.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas prassischanas buhtu
pee tahš astahatas mantas ta schē pat nomirruscha
Adam Fischer, tohp usajinati, 6 neddelu starpā no
appakshrakstitas deenas pee schihš pagasta teesas
ar sawahm prassischanam un peerahdischanam pee-
teiltees, jo wehlat neweenu wairs ne klausihš.

Skrundes pagasta teesa, 9tā Merz 1841. 2
††† M. Weinbach, pagasta wezzakais.
(Nr. 71.) W. Epplē, pagasta teesas ffrihwerik.

Zittas fluddinafchanas.

Wiffus tohs, kas man ko kihlā dewufchi, jeb kas
man bes kihlahm parradā, es zaur scho usajinaju,
6 neddelu starpā, no appakshrakstitas deenas sawus
parradus atlihdsinagt un sawus kihlus prett aismak-
safchanu, ko tee man wainigi, prettim nemt; ja tas
ne notiks, tad es zaur teesas spehku paligu mekle-
schu. Raibawas meesta, 26tā Webruar 1841. 1

Benjamin Wehr.

* * *

No Jahneem 1841 tiks tilkabb Suffejas-krohgs,
tā arri Saukejahn-krohgs, abbi pee Nerretas mui-
schas peederrigi, us arrenti isdohti. Kam patiktu
schohs krogus us arrenti nemt, lai 7tā April f. g.
Nerretas muischā peeteizahš; klastakas sinnas warr
katru brihd pee muischas waldischanas dabhuht. 1

Sinna pahr jaunu grahmatu.

Pee F. W. Steffenhagen un dehla Zalgawā warr
dabhuht pirkt:

Kristiga mahziba Latweescheem par iskaidroschanu wia-
nu tizzibas zitkahrt sarakstita no Gotthard Friedrich
Stender. No jauna eespeesta un wairofa.

Esefeta, maksā 25 kap. sudr.

Naudas, labbibas un prezzu turgus us plazzi. Ribgā, tanni 17tā Merz 1841.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
I jauns dahlberis gelbeja	1	33	I pohds kannepu tappe maksahš ar	—	90
I puhš rudsu tappe maksahš ar	1	80	I — linnu labbakas surtes	—	2
I — kwoeschu — —	3	50	I — — flittakas surtes	—	1
I — meeschu — —	1	20	I — tabaka — —	—	65
I — meeschu = putrainu	1	90	I — dselses — —	—	75
I — ausu — —	—	90	I — sweesta — —	3	—
I — kwoeschu = miltu	4	—	I muzza filku, preeschu muzza	7	75
I — bihdeletu rudsu = miltu	2	40	I — — wihkschnu muzza	8	—
I — rupju rudsu = miltu	1	75	I — farkanas fahls — —	7	—
I — firnu — —	1	60	I — rupjas leddainas fahls	6	—
I — linnu = sehklas — —	2	50	I — rupjas baltas fahls	4	50
I — kannepu = sehklas — —	1	50	I — smalkas fahls — —	4	—
I — timmenu — —	5	—			

W r i h w d r i f f e h t .

No juhrmall. s gubernementu augstas waldischanas pusses: Waldischanas-rahts A. Weifler.